

Editorial September Issue Vol.2

Archetype team - 02/10/2019

Στα κείμενα του μικρού αφιερώματος "Δημοκρατία και αρχιτεκτονική", ο Stephan Trüby και ο Σωκράτης Γεωργιάδης ασχολούνται με το ζήτημα της σχέσης της αρχιτεκτονικής με τις αξίες της δημοκρατίας, σήμερα. Μια επιθετική και ταυτόχρονα αντιευρωπαϊκή νέα Δεξιά, ιδίως στη Γερμανία, δείχνει να υιοθετεί μια όλο και πιο διαδεδομένη πρακτική στο πεδίο της αρχιτεκτονικής, που στοχεύει στη συστηματική πλέον ανοικοδόμηση ιστορικών κτιρίων στη χώρα· μια επιδίωξη που συνδέεται και ερμηνεύεται από την εξαιρετικά οξυδερκή διαπίστωση του Philipp Oswald, ότι δηλαδή η Γερμανία σήμερα «δεν ονειρεύεται ένα διαφορετικό μέλλον αλλά μια διαφορετική ιστορία». Το πολιτισμικό κλίμα και η επιχειρηματολογία που καλλιεργείται σε αυτό το πλαίσιο, βρίσκει, σύμφωνα με τους δύο συγγραφείς, πολλαπλά σημεία σύγκλισης με την ολέθρια αντίληψη του ναζιστικού καθεστώτος για τη σχεδιασμένη ή υλοποιημένη αρχιτεκτονική, από την ιδέα του Βερολίνου-νέας πρωτεύουσας και της Νυρεμβέργης-κέντρου θριαμβικής αποθέωσης, ως τα στρατόπεδα συγκέντρωσης του τρίτου Ράιχ.

Το πρόβλημα της λειτουργίας της δημοκρατίας, τουλάχιστον στην Ευρώπη, είναι σήμερα ορατό, και έχει ενταθεί από την ενίσχυση του λαϊκισμού, συνδυασμένου με την ανάπτυξη του ίντερνετ και των κοινωνικών δικτύων. Το μείγμα λαϊκισμού και διαδικτύου είναι εκρηκτικό και καταρχήν υπονομευτικό μιας ουσιαστικής λειτουργίας των θεσμών της δημοκρατίας, που βασίζονται στις θεμελιώδεις αρχές της αντιπροσωπευτικότητας, του πλουραλισμού και της αριστείας. Πρόσφατες εμπειρίες μιας διαφορετικής πολιτικής μηχανικής, όπως π.χ. η περίπτωση του Κόμματος των 5 Αστέρων στην Ιταλία, έχει ήδη αναδείξει μια σειρά από εγγενείς αντιφάσεις: την απουσία καταρχήν ενός σαφούς και αναγνωρίσιμου ιδεολογικού προσανατολισμού, και αντίθετα την υιοθέτηση της ισοπεδωτικής αρχής «uno vale uno» («έννας αξίζει έναν»)/σχετικά με την επιλογή του πολιτικού προσωπικού, εννοείται) ή ότι σήμερα δεν υφίσταται πλέον ούτε Αριστερά ούτε Δεξιά, αλλά πολιτική είναι μόνο η επίλυση των προβλημάτων.